విముక్తి

— పొట్లూరి సుబ్రహ్మణ్యం

వెంకట రమణా విలాస్‌లో కాఫీ త్రాగి సిగరెట్ పీల్చుతూ బయటకు వచ్చాడు ముకుందరావు. సాయంత్రం కావటంతో మెయిను బజారు జనంతో రద్దీగా ఉంది. రోడ్డుకు రెండు వైపులా ఉన్న షాపులు దీపాలంకరణ పూర్తిచేసుకొని, వింతకాంతులు వెదజల్లుతున్నాయి. సైకిలు నడిపించుకొంటూ అరుణా స్వీటు స్టాలుకు దారి తీశాడు.

ముకుందరావు పి.డబ్ల్యు.డి. ఆఫీసులో సీనియర్ యు.డి.గా పని చేస్తున్నాడు. అతని భార్య అరుణ అదే ఊళ్ళో ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరుగా ఉంది. ముకుందరావుకు రెండు నెలల క్రితమే ఈ ఊరుకు ట్రాన్ఫరు వచ్చింది. భార్యా భర్తలు ఉద్యోగస్థులయితే ఒకే ఊర్లో వేయాలి అనే జీ.వో. సంపాదించి భార్యను కూడా ట్రాన్సరు చేయించుకొన్నాడు.

ముకుందరావు స్వీట్లు ప్యాక్ చేయించి సంచీలో పెట్టుకొని ఇలు తిరిగేసరికి వెనుక నుంచి ఎవరిదో చేయి భుజం మీద పడింది.

"హల్లో ముకుందం...ఎన్నాళ్ళకు దర్శనం" ఉలిక్కిపడి ప్రక్కకు చూశాడు ముకుందరావు. ప్రక్కనే స్కూటరు మీద కూర్చొని కాలు క్రింద ఆనించి ఉన్న రాజారావు కర్చీఫ్‌తో ముఖం తుడుచుకొంటూ ముకుందరావుని చూసి నవ్వాడు.

"అరె...రాజారావ్ నువ్వా!... ఆరేళ్ళ క్రిందట చూశాను...ఇప్పుడెక్కడ?" ఆప్యాయంగా అడిగాడు ముకుందరావు.

"ఎక్కడేమిటి? ఇక్కడే స్టేట్ బాంకులో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్‌గా ఉంటున్నా. ఇంతకీ నీవిషయం చెప్పు. చెల్లమ్మా, పిల్లలూ బాగున్నారా! ఎక్కడ ఉంటున్నారు. ఏమిటి సంగతులు?" టకటకా అడిగాడు రాజారావు.

"మూలపేటలో ఉంటున్నా. రెండు నెల్లనుంచీ. ఇక నీ విషయం చెప్పు. విమలా వాళ్ళు ఎలా ఉన్నారు." పరామర్శించాడు ముకుందరావు. ఆవూళ్ళో తన వాళ్ళంటూ ఒకరున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది.

"ఇంటికిరా! దగ్గరే. అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకొందాం" అంటూ ముకుందరావును బయలుదేరతీసి, తనూ సైకిలు స్పీడుకు అనుగుణంగా స్కూటరు నడపసాగాడు రాజారావు.

రాజారావు పిన్నమ్మ కూతుర్ని చేసుకొన్నాడు ముకుందరావు. రాజారావు నాన్నగారు వ్యాపారంలో అందెవేసిన చేయి. బాగా సంపాదించాడు. డబ్బుంది కాబట్టి కొడుకును బాగా చదివించాడు. తరువాత అదే డబ్బుతో మంచి ఉద్యోగమూ వేయించాడు. అందుకే రాజారావు జీవితం వడ్డించిన విస్తరి అయింది. ప్రస్తుతం రాజారావు తండ్రి చనిపోయాడు. తల్లి మాత్రమే ఉంది.

రాజారావు భార్య "అన్నయ్యా" అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరించి చాలా మర్యాద చేసింది ముకుందరావుని. రాజారావు తల్లి కూడా ఎంతో అభిమానంగా మాట్లాడింది. రోజూ ఉదయాన్నే డ్యూటీకి వెళ్ళి, సాయంత్రానికి తిరిగి వస్తూ రొటీన్ లైఫ్ గడుపుతున్న ముకుందరావుకి ఇది మంచి రిలీఫ్ అయ్యింది.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. ఇప్పుడు సెలవు వస్తే రాజారావు కుటుంబం ముకుందరావు ఇంటికి రావడమో, ముకుందరావు కుటుంబం రాజారావు ఇంటికి పోవడమో జరుగుతూ ఉంది. బంధుత్వంలో ఉన్న అనుభూతిని ఇరువైపుల వారు అనుభవిస్తున్నారు.

సమాచారమ్

కాశీహిందూ విశ్వ విద్యాలయంలో తెలుగుశాఖ రజతోత్సవాలు

ఆచార్య బి.ఎ.సూర్యనారాయణ,
తెలుగుశాఖాధ్యక్షులు, బి.హెచ్.యు.
యిలా తెలియజేస్తున్నారు:-

పవిత్ర కాశీ క్షేత్రంలోని, పండిత మదన మోహన్ మాలవీయుగారి, కాశీ హిందూ విశ్వ విద్యాలయములో తెలుగు అధ్యయన అధ్యాపన కార్యక్రమము, తొలి 25 సంవత్సరముల ఉజ్జ్వల ఘట్టమును 1985 సంవత్సరములో విజయవంతముగా పూర్తిచేసుకుంది. ఆనాడు రెండే కోర్సులు,ముగ్గురేవిద్యార్థులతోఆరంభమై, భారతీయ భాషా విభాగంలో భాగంగా మొదలైన తెలుగు, ఈనాడు 75మంది ఆంధ్ర, ఆంధ్రేతర విద్యార్థులతో, డిప్లొమాలు మొదలు, డిగ్రీ, ఎం.ఎ.పిహెచ్.డి. వరకుగల 10 కోర్సులతో ఒక సర్వ స్వతంత్రమైన శాఖగా రూపొంది, మూడు పూవులు, ఆరుకాయలుగా వర్ధిల్లుచున్నది. ఇప్పటికే 50 మందికిపైగా ఎం.ఎ., 10 మందికిపైగా పిహెచ్.డి. డిగ్రీలు ఇక్కడి తెలుగు శాఖలో తీసికోవడం, అందులో 16 మందికిపైగా ఆంధ్రలోని కళాశాలల్లో ఉపన్యాసకులుగా నియుక్తులుగావడం ముదావహమైన విషయము. ఆంధ్రదేశము నుండి తెలుగు విద్యార్థులను ఆకర్షించడమేగాక, డిప్లొమాల నుండి పిహెచ్.డి. వరకుగల అన్ని కోర్సులలో ఇక్కడి హిందీ విద్యార్థులను కూడా బాగా ఆకర్షించగలగడం ఘన విజయమే అని చెప్పుకోవాలి. నేటి వరకు మొత్తం ఉత్తరాదిని ఏ యితర దక్షిణాదిభాష, ఇక్కడి తెలుగుశాఖ ఎత్తుకి ఎదగడంగాని, స్వతంత్ర శాఖా ప్రతిపత్తిని పొందడంగాని జరగలేదు.

సుమన్ బాబుకు డాక్టరేటు

శ్రీ జంధ్యాల సుమన్‌బాబు, తెలుగు లెక్చరర్, గవర్నమెంటు డిగ్రీ కాలేజి, రావులపాలెం సమర్పించిన 'ఆంధ్ర సాహిత్యములో జంటకవులు' అను పరిశోధనా ప్రబంధానికి నాగార్జున విశ్వ విద్యాలయంవారు 5-7-85న 'డాక్టరేట్'ను ప్రకటించారు.

ఓ ఆదివారం ముకుందరావు కుటుంబం రాజారావు ఇంట్లో కూర్చొని పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఇంతలో రాజారావు ఉన్నట్లుండి,

"ఒరేయ్ ముకుందం! మేము సౌత్ ఇండియా టూరు వెళ్దామనుకొంటున్నాము. మీరూ వస్తారా" అన్నాడు.

ముకుందరావుకు తెలుసు. రాజారావు లక్షాధికారి బిడ్డ. ఇటువంటి టూర్లు ఎన్నయినా వేయగలడు. ఎంతయినా ఖర్చుపెట్టగలడు. తనకాస్తోమతు చాలదు. మొహమాటానికి పోతే తిప్పలు పడవలసి వస్తుంది.

"రాజారావ్! నేనీ మధ్య ఉన్న సెలవంతా వాడేసా నోయ్. మరేం అనుకోకు. ఈ సారికి ప్రయత్నిస్తాలే" అన్నాడు ముకుందరావు బాగ ఆలోచించుకొని.

"అవునన్నయ్యా మాది సింగిలు టీచరు స్కూలు కాబట్టి, సెలవు దొరకడం చాల కష్టం" అరుణ అంది.

"మీరు వస్తే బాగుంటుంది వదినా" విమల అందుకొంది.

"సరే అనవయ్యా ముకుందయ్యా! అందరం సరదాగా తిరిగొస్తాం" అంది రాజారావు తల్లి.

ముకుందరావు ఏం మాట్లాడలేదు. రాజారావు ఏదో ఆలోచనలో పడిపోయినట్లు, కళ్ళు మూసుకొని కుర్చీలో వెనక్కు వాలాడు." సరే,ముకుందరావ్ నీ ఇష్టం" ఓ అయిదు నిముషాల తర్వాత అన్నాడు. తేలిగ్గా గాలి పీల్చుకొన్నాడు ముకుందరావు.

"నాకో సహాయం చెయ్ ముకుందరావ్. ఎలాగూ రానంటివి. మా ఇంట్లో ఇనప్పెట్టె ఉంది. మేం వచ్చేంత వరకు కాస్త నీ ఇంట్లో ఉంచాలోయ్"

"దానికేం భాగ్యం అలాగే ఉంచుకొంటాం." అని నాలుక్కొరచుకొని, "అరెరె...ఇనప్పెట్టా!... దాంట్లో విలువయిన వస్తువులుంటాయి. అలాంటివి మా ఇంట్లో వద్దు. సారీరా!..." అన్నాడు ముకుందరావు గాభరాగా.

అతని గాభరాకు అందరూ నవ్వారు, ఒక్క ముకుందరావు భార్య తప్ప. ఆమెకు తెలుసు ఇటువంటి బాధ్యతలు పైనవేసుకొన్నందువల్ల కలిగే చిక్కులు.

రాజారావు నవ్వుతూ, "గాభరా పడకురా! అందులో విలువయిన వస్తువులేం లేవు. పేరుకు ఇనప్పెట్టె మాత్రమే. ఏవయినా పోతే నిన్నడగన్లే" అన్నాడు. అందరూ నవ్వారు. ఇక వాదించడం బాగుండదని, "నాకిప్పుడు భయం తీరిపోయిందోయ్. నీ ఇష్ట ప్రకారమే మాఇంట్లో ఉంచు" తేలిగ్గా నవ్వేస్తూ అన్నాడు ముకుందరావు.

** ** **

రెండు రోజుల తరువాత ఓ ఉదయం ఇనప్పెట్టెను తన ఆఫీసు జీపులో పెట్టుకొని వచ్చి ముకుందరావు ఇంట్లో చేర్చాడు రాజారావు. ఆరోజు సాయంత్రం మద్రాసుకు కారులో బయలుదేరి వెళ్తొంటే తన కుటుంబ సభ్యులతో వీడ్కోలిచ్చాడు ముకుందరావు.

ఆ రాత్రి భోజనాలు చేసి నిద్రకుపక్రమిస్తూండగా అసలు రహస్యం ముకుందరావు చెవిలో చెప్పింది అతని భార్య అరుణ. ఆటంబాంబు పేలినట్లయి గుండెల వరకూ కప్పుకొన్న దుప్పటిని కాళ్ళవరకు లాగిపారేసి మంచం మధ్యలో పద్మాసనం వేసి కూర్చొన్నాడు ముకుందరావు.

"ఏమిటే అరుణా నీవు చెప్పేది"

"అవునండీ అందులోనూరు తులాల బంగారమూ, యాభై తులాల వెండి సామాను, ఓ పాతిక వేల రూపాయల డబ్బూ ఉందట. అందుకే ఇంట్లో ఉంచి వెళ్ళడానికి భయపడి, ఎవరింట్లో ఉంచనూ నమ్మకం లేక మన ఇంట్లో ఉంచారట.నిన్న కారు బయలుదేరే ముందు రహస్యంగా నాతో చెప్పింది విమల."

ముకుందరావుకు భూమ్యాకాశాలు అతుక్కుపోయినట్లు అనిపించింది. తనింట్లో ఓ వెయ్యి రూపాయలుంచుకోవాలన్నా భయమే. నాగరికత ఎంత అభివృద్ధి చెందుతుందో, అంతకంటె ఎక్కువ మోసాలు, దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయి. నిన్నగాక మొన్న ప్రక్కింటి రంగనాయకమ్మ బయట పడుకొని ఉంటే అర్ధరాత్రి దొంగ ఆమె మంచం మీద కాలు పెట్టి, నోట్లో గుడ్డలు కుక్కి రెండు సవర్ల బంగారు గొలుసు లాక్కుపోయాడు. ఆ వీధిలో రోజుకొక దొంగతనం చిన్నదో, పెద్దదో జరిగిందని వింటూనే ఉన్నాడు.

మూల ఉంచిన ఇనప్పెట్టె అతని కంటికి పాముల పుట్టలా కనిపించింది. ముకుందరావు ఇంటి వెనుక చాల ఖాళీ స్థలముంది. చిన్న చిన్న పిచ్చి మొక్కలతో, తుమ్మ చెట్లతో ఆ స్థలం నిర్జనంగా ఉంటుంది.

ముకుందరావు వడివడిగా లేచి అన్ని గదుల తలుపులూ పరీక్ష చేసి వచ్చి, తన బెడ్‌రూము వెనుక కిటికీ తెరిచాడు. చీకట్లో పిచ్చిమొక్కలు తలలూపుతూ పిలుస్తున్నాయి. తుమ్మచెట్లు చీకటి దుప్పటి కప్పుకొన్న పిశాచాల్లా ఉన్నాయి. జాగ్రత్తగా కిటికీ తలుపులు వేసి అరుణను రమ్మన్నట్లు సైగ చేశాడు.

ఇద్దరూ కలిసి ఇనప్పెట్టెను తాము పడుకొనే మంచంక్రింద అడ్డంగా పెట్టారు. దాని మీద ఇంట్లో ఉన్న చింకి చాపలూ, పాత గుడ్డలూ అన్నీ వేసి కనిపించకుండా కప్పేసారు. ముకుందరావు పడుకొన్నాడే గాని నిద్ర రాలేదు. పిల్లలిద్దరూ గాఢంగా నిద్ర పోతున్నారు. భార్యకు కూడా నిద్ర పట్టింది. అతనికి లేనిపోని బాధ్యతలు తీసుకొన్నందుకు చుట్ట చుట్టుకొన్న త్రాచుపాము మీద తలపెట్టి పడుకొన్నట్లుంది. ఇక నిద్రెలా వస్తుంది? రాజారావు టూరు నెల రోజు లన్నాడు. అంటే నెలరోజులు దీన్ని కాపాడాలి. తనింట్లో ఇనప్పెట్టె పెట్టడం వీధిలోని వారంతా చూసారు. కనుక జాగ్రత్తగా ఉండాలి అనుకొన్నాడు.

ఆ ఒక్కరాత్రి నిద్ర లేనందుకే అతని ముఖం వారం రోజులు తిండి లేనట్లు పీక్కుపోయింది. ఇంట్లో భార్యకు, పిల్లలకు దాని జాగ్రత్తను గురించి అన్నీ హెచ్చరికలూ చేసాడు. రోజులు గడుస్తున్నాయి. రోజు రోజుకూ ముకుందరావుకు భయం ఎక్కువవుతూ ఉంది. మనిషి నీరసించిపోయాడు. భర్త పరిస్థితి చూసిన తర్వాత ఇనప్పెట్టె కంటే తన భర్త ఏమవుతాడో అనే భయం పట్టుకొంది అరుణకు.

"ఏవోయ్ ముకుందం ఏదయినా జబ్బులో పడ్డావా" ఓ ఫ్రెండ్ అడిగాడు.

"అదేం లేదు బ్రదర్"

"లేదంటావేమిటోయ్! ముఖం పీక్కుపోయింది. కళ్ళు ఎక్కడో ఉన్నాయి. నువ్వు చెప్పకపోయినా అర్థమవుతూ ఉంది. ఏదో సమ్‌థింగ్ జరిగుంటుందని"

పరీక్షగా మాస్తూ అడిగాడా మిత్రుడు.

"ఈ మధ్య పనులెక్కువయ్యాయిలే. మరి నేనిక వస్తా"

"ఎక్కడికి వెల్తావ్! రోజూ రాత్రి తొమ్మిది గంటల దాకా ట్రంకురోడ్డులో బాతాఖానీ వేస్తూ మమ్మల్ని నవ్వించేవాడివి. ఇప్పుడు పొద్దు కూకేసరికి ఇంటికి వెళ్ళాలంటున్నావ్. ఏమిటి కథ?"

"అయామ్ సారీ! అర్జంటు పని ఉంది. మళ్ళీ వచ్చి చెబుతా" అంటూ మరోమాటకు అవకాశ మీకుండా సైకిలెక్కాడు ముకుందరావు.

ఇక ఆఫీసులో కూడా ముకుందరావుకు ఇలాంటి పరామర్శలే ఎదురవుతున్నాయి.

"ఏమిటి ముకుందం మనిషివి సన్నగా అయ్యావు. ఆరోగ్యం సరిగా లేదా" కొలీగ్ పరామర్శ.

"ఏమిటండీ ముకుందరావు గారూ! ఎప్పుడూ ట్రిమ్‌గా ఉంటూ, డీసెంటు డ్రెస్ వేసేవాళ్ళు. ఆ మాసిన గడ్డమేమిటి? ఆ జుట్టు పెంచడమేమిటి?" స్నేహితుడి బాధ.

"నమస్కారం ముకుందరావు సాబ్! తమరు హప్పుడూ, హప్పుడూ రూపాయి అర్ధరూపాయి టీకి ఇచ్చేవాళ్ళు. ఈ మధ్య హేమిటో...హేమిటో ఆలోచిస్తాఉండార్" ప్యూను పీరుసాహెబు ఆవేదన.

"ముకుందరావుగారూ! మీ ఆరోగ్యపరిస్థితి ఏమిటో మాకర్థం కావడం లేదు. రోజు రోజుకూ పరధ్యానం ఎక్కువయిపోతూ ఉంది. కాగితం వ్రాస్తే అందులో ఒక్క సెంటెన్సూ కంటిన్యుటీ లేదు. నా ఉద్దేశ్యమేమిటంటే, ఇట్ ఈజ్ బెటర్ టు అప్లై లీవ్. మీ ఆరోగ్యం సరైన తర్వాతనే డ్యూటీలో చేరవచ్చు. ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమన్నారు పెద్దలు. ఆలోచించుకోండి" అన్నాడు ఆఫీసరు ఒకరోజు.

రాజారావు రావడానికి ఇక వారం రోజులే ఉంది. ఒకవేళ సెలవు పెట్టినా బాగుంటుందేమో ఈ వారం రోజులు. ఈ ఆలోచన రాగానే ఆ రాత్రి భార్యతో మాట్లాడి సెలవు పెట్టడానికే నిర్ణయించుకొన్నాడు ముకుందరావు. అరుణ పరిస్థితి కూడ అలాగే ఉంది. మనిషి చాల తగ్గిపోయింది. మునుపటిలా హుషారుగా ఉండడంలేదు. అయినా ముకుందరావులా స్పృశ్యజ్ఞానం కోల్పోలేదు.

లీవు అప్లయి చేసినప్పటి నుంచీ ముకుందరావు పగలూ, రాత్రీ ఇంట్లోనే గడిపేస్తున్నాడు. పెరిగిన గడ్డంతో, తైలసంస్కారం లేని జుట్టుతోదాదాపు పిచ్చి వాడయ్యాడు. అతని మెదడులోంచి పాముల పుట్ట ఇనప్పెట్టె బయటకు పోతేనేగాని విశ్రాంతి ఉండదు. తెల్లవారే రాజారావు టూర్ నుంచి తిరిగి వచ్చేరోజు.

ఆరోజు సాయంత్రం మార్కెట్‌లో భార్య ఇచ్చిన పట్టీలో కూరగాయలన్నీ కొని రోడ్డున పడి వస్తున్నాడు. ఇంతలో ఎవరో పిలిచినట్లనిపిస్తే ఆగాడు.

ఎదురుగా తన కొలీగ్ నారాయణ. "ఏం ముకుందం తిరుపతికి వెల్తున్నావా! గడ్డం పెంచేశావ్. ఫామిలీతోనా, సింగిల్‌గానా! నీ నెరవేరిన కోరికేమిటో నాకూ చెప్పవోయ్" టకటకా అడిగాడు.

"అవునోయ్! తిరుపతికే మొక్కుబడి ఉంది వెళ్ళాలి" ఇక అంతకంటె జవాబు దొరక్క అన్నాడు ముకుందరావు.

"ఓహో! అలాగా! సైకిలేదోయ్ నడిచేవస్తున్నావ్" అన్నాడు.

ముకుందరావుకు ఒక్క క్షణం తల తిరిగింది." అరెరె! సైకిలు మార్కెట్‌లో పెట్టి మర్చిపోయి వచ్చాను. వస్తా" అన్నాడు వెనక్కు తిరిగి దూసుకు పోతూ.

"ఓరి నీమతి మరుపు మండా! ఇంకెక్కడుంటుంది సైకిలు. అందులోనూ ఈ ఊర్లో. నామాట విని ముందువెళ్ళి పోలీసు రిపోర్టియ్యి" అన్నాడు నారాయణ.

'నెరవేరిన కోరికేమిట్రా అంటే చెప్పకుండానే వెళ్ళాడు. కొంపదీసి వీడికి ప్రమోషను రాలేదుగదా!' ఈర్ష్యగా అనుకొన్నాడు నారాయణ.

ముకుందరావునేరుగా మార్కెట్ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. సైకిలు అక్కడే ఉన్నందుకు చాల సంతోషించాడు. ఆరాత్రంతా దైవ ప్రార్థనతో గడిపాడు.

నిద్రలేస్తూనే, "అరుణా త్వరగా కాఫీ ఇవ్వు. రాత్రే రాజారావు వాళ్ళు వచ్చి ఉంటారు. ఈ రోజుతో ఆ పీడ వదిలించుకొందాం" అన్నాడు ఆనందంగా. ఆమెకూ ఆనందంగా ఉంది. వెంటనే కాఫీ తెచ్చిచ్చింది.

ముకుందరావు వెళ్ళేసరికి రాజారావు ఇల్లంతా సందడిగా ఉంది. యథావిధి ఇతనికి సత్కారాలు జరిగాయి. యాత్రా విశేషాలడిగాడు. చెప్పారు. ముకుందరావుని తగ్గిపోయావేమిటనిగాని, గడ్డం ఎందుకు పెంచావని గాని వాళ్ళడగలేదు. ముకుందరావు అసలు విషయానికి వచ్చి ఇనప్పెట్టె తీసుకెళ్ళమని అడిగాడు.

"ఓస్ అదా!...తొందరేముంది. తీసుకెల్తాంలే" అన్నారు.

ముకుందరావు గుండెలో రాయి పడింది. ఇంకేం అనలేక వచ్చేశాడు. తీసుకెళ్ళమని రోజూ అడుగుతూనే ఉన్నాడు. రేపు, రేపు అని వాయిదా వేస్తూనే ఉన్నాడు రాజారావు. ఇంకో వారం రోజులు గడచిపోయాయి.

లీవు అయిపోతే ఇంకోవారం ఎక్స్టెండ్ చేసి వస్తున్న ముకుందరావుని "బాగున్నావా" అంటూ పలకరించాడు ఒక నూతన వ్యక్తి.

"ఎవరు మీరు"

"నన్ను గుర్తుపట్టలేదా ముకుందరావ్! కాలేజీలో నీ క్లాసుమేటుని, హాస్టలులో నీ రూమ్‌మేటుని. ఒకప్పుడు ఆప్తమిత్రులం"

"ఒరేయ్ విశ్వం" కౌగలించుకొన్నాడు మిత్రుడ్ని.

విశ్వం తను వ్యాపారం చేస్తూ ఈ వూళ్ళోనే ఉంటు న్నట్లు చెప్పాడు. ఇంతకాలం ఎవరికీ చెప్పని ముకుందరావు, తన కడుపులోని బాధనంతా స్నేహితుని ముందు వెళ్ళగక్కి విమోచన మార్గం చెప్పమని బతిమాలాడు.

విశ్వం ముఖం సీరియస్ అయ్యింది. "వాడు నిజానికి ఏ టూరూ వెళ్ళలేదు. మీరు వీడ్కోలిచ్చిన రోజే మద్రాసు వెళ్ళి రెండు రోజుల తర్వాత వచ్చి డ్యూటీలో జాయినయ్యుంటాడు. వాళ్ళు లేరనుకొన్నావు కాబట్టి నువ్వు వాళ్ళింటికి వెళ్ళలేదు. వాడు టౌన్లోనే ఉంటూ నీకు కనిపించకుండా తప్పించుకొని తిరుగుతూంటాడు. వాడికి ఇనప్పెట్టెలోని సంపద ఒక సమస్య. అమ్మేస్తా మన్నా, బాంకులో పెడదామన్నా తల్లి ఒప్పుకోదు. భార్య, భర్త వాళ్ళతోబాటు తల్లి జల్సాగా తిరగడానికి అలవాటు పడ్డారు. అటువంటప్పుడు ఇనప్పెట్టెను కాపాడ్డం వాళ్ళకొక సమస్య. మనలాంటి బీదవాళ్ళకు అసలు ధనం లేకపోయినా అభిమానధనం ఎక్కువని, మాట నిలబెట్టుకోవడం కోసం ఎంతయినా శ్రమ పడుతామని డబ్బున్న మహరాజులకు బాగ తెలుసు. అందుకే నీలాంటి, నాలాంటి అమాయకుల్ని మోసం చేసి ఇలా అప్పజెప్పి హాయిగా ఉంటారు" అన్నాడు.

"ఇలా ఎంతకాలం?" అడిగాడు ముకుందరావు.

"ఎంత కాలమయినా సరే! నీదగ్గరనుంచి ఇనప్పెట్టె తీసుకోడు. కనుక నువ్వే రేపు తీసుకెళ్ళి వాడిది వాడికి అప్పజెప్పు"

"ఇవన్నీనీకెలా తెలుసు" అడిగాడు ముకుందరావు ఆశ్చర్యంగా.

"నేనూ నీలాగే ఒకప్పుడు ఇనప్పెట్టె బాధితుడ్ని దాన్ని వదిలించుకొనేసరికి చావు తప్పి కన్ను లొట్టబోయి నట్లయింది."

స్నేహితుడు విశ్వం మాటలు శిరసావహించి మరు రోజు ఓ పదిహేను రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఆటోలో తీసుకెళ్ళి ఇనప్పెట్టె వాళ్ళకు అప్పజెప్పాడు. అందరూ ఇంట్లోనే ఉన్నారు. అందరూ ముఖాలు చిట్లించు కొన్నారు. ముకుందరావుతో ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. దానికి బాధపడలేదు. సరికదా తనకా అవస్థ తప్పి నందుకు ఎంతో సంతోషించాడు ముకుందరావు.

ఆరోజునుంచి ముకుందరావు ఇంటికి, రాజారావు ఇంటికి రాకపోకలు పూర్తిగా తగ్గిపోయాయి. రాజారావును ఇప్పుడు ముకుందరావు పలుకరించ బోయినా ముఖం చిట్లించి తప్పించుకొని వెళ్ళి పోతున్నాడు.

ఇప్పుడు,

ముకుందరావు ట్రిమ్‌గా డ్రస్ చేసుకొని ఆనందంగా ఉంటూంటే,

ప్రస్తుతం,

రాజారావు ఇంకో మానవధనుడి వేటలో ఉన్నాడు